Hradná cesta

ŽILINSKÝ TURISTICKÝ KRAJ

ORAVSKÝ HRAD
Najnavštevovanejší hrad na Slovensku za rok 2014

V srdci Európy, na severe stredného Slovenska, sa rozprestiera Žilinský kraj, ktorý je jedinečný nielen svojou prírodnou scenériou, ale aj kultúrno-historickým dedičstvom.

Tretí najväčší kraj na Slovensku tvorí päť rozmanitých regiónov: Horné Považie, Kysuce, Orava, Liptov a Turiec, ktoré ponúkajú množstvo príležitostí na letnú či zimnú turistiku v národných parkoch a chránených krajinných územiach, množstvo prírodných krás, ale aj bohatú a zaujímavú históriu. Medzi najvýznamnejšie kultúrne pamiatky v Žilinskom kraji určite patrí Oravský hrad, ktorý je jedným z najnavštevovanejších hradov na Slovensku, Sobášny palác v Bytči či najstaršie architektonické pamiatky – zrúcaniny stredovekých hradov situované obyčajne na prekrásnych vyhliadkových miestach (Strečno, Starý hrad, Lietava, Likava, Hričovský, Súľovský či Liptovský hrad). Nesmieme však zabudnúť ani na pamiatky ľudovej architektúry, z ktorých najznámejší je Vlkolínec, ako aj maľované drevenice v Čičmanoch, Múzeum liptovskej dediny v Pribyline či skanzen vo Vychylovke.

Poznávajte preto s nami Žilinský kraj, naozaj má veľa krás, ktoré môže ponúknuť.

Hrady. V nich a prostredníctvom nich sa písali dejiny. Prežili všetkých svojich pánov. A hoci vydali svedectvá o osudoch jednotlivcov a národov, mnohé tajomstvá zostali dosiaľ neodhalené a majú také zostať naveky. Len zub času sa na nich viac či menej podpísal. Akoby nám neúprosný čas všetkým dával najavo, kto je tu najväčším pánom...

Avšak ťažko by sme našli miesta, kde sa môžeme bližšie dotknúť histórie, ako sú práve stredoveké hrady a zámky: či už sú to krásne kaštiele, alebo ťažko dostupné hrady, dnes už často zrúcaniny. Všetky v premenách stáročí plnili významnú strategickú úlohu na ochranu bezpečnosti a vplyvu Uhorska.

Vydajte sa s nami po Hradnej ceste Žilinského kraja. Prechádzajte sa storočiami, podobne ako legendárne postavy z našich dejín: palatín Turzo, Žofia Bosniaková či Jánošík. Hrady, ktoré navštívite, sú vzácnymi architektonickými pamiatkami, miestami, kde je stále čo obdivovať, ale aj príťažlivými turistickými cieľmi, kde vďaka krásnej prírode a zaujímavým programom sa budete vždy radi vracať.

Hrad Lietava

Hrad Budatín

Vznik hradu je všeobecne predpokladaný do polovice 13. storočia. Výber miesta na rovine pre postavenie hradu nie je úplne náhodný, najmä pre blízkosť najvýznamnejších ciest, ktoré viedli popri hlavných riekach Váh a Kysuca. Najstaršou časťou dnešného hradu je valcovitá veža, ktorá pôvodne tvorila celý hrad. Bola obohnaná nízkou obvodovou hradbou a obklopená vodnou priekopou. Zničenie hradu husitskými vojskami v roku 1429 malo za následok, že hrad začali postupne obnovovať a rozširovať. Veža bola v tom čase postavená takmer celá nanovo. V období baroka sa uskutočnila veľká prestavba dolného hradu, teda opevnení a hospodárskych stavieb. V juhozápadnom nároží veľký barokový palác, ktorý bol prepojený s novou kaplnkou na severozápadnom nároží. Na začiatku 19. storočia musel hrad opäť prejsť veľkou rekonštrukciou, ktorá zahrňovala úpravu palácov, ako aj hospodárskych budov v klasicistickom štýle. V roku 2014 bola dokončená rekonštrukcia veže a v súčasnosti prebieha rekonštrukcia 2. nadzemného podlažia, ako aj hradnej kaplnky.

Budatínsky hrad sa v roku 1953 stal sídlom Krajského múzea v Žiline, predchodcu dnešného Považského múzea v Žiline. Od tohto obdobia je neprestajne neodmysliteľnou súčasťou expozícií Považského múzea.

www.pmza.sk

Hrad Strečno

Hrad Strečno bol vybudovaný začiatkom 14. storočia. Pôvodne pozostával z hradnej veže a malého priestoru obkoleseného hradbou. Slúžil ako malý strážny objekt. Pri prestavbách pribúdali k tomuto jadru ďalšie budovy a hradby. Pristavaný bol severný palác s kaplnkou a vežou, východný a južný palác a opevnenie. Na hlavnom nádvorí bola do skalného brala vyhĺbená studňa s hĺbkou 88 metrov.

Hrad bol postavený pravdepodobne ako ochrana mýtnej stanice, ktorá sa nachádzala pri brode cez Váh. V 14. a 15. storočí bolo Strečno kráľovským hradom.

V polovici 15. storočia získali hrad Strečno Pongrácovci z Liptovského Mikuláša spoločne so Starým hradom. Roku 1698 z nariadenia cisára Leopolda I. bol hrad Strečno definitívne zbúraný. Demolačné práce postihli najmä opevnenia a strechy palácov, zasypali hradnú studňu a cisternu.

Takmer 300 rokov hrad Strečno chátral. V rokoch 1974 – 1975 sa na hrade uskutočnil zisťovací archeologický výskum, ktorý realizovalo Považské múzeum v Žiline. Následne sa pristúpilo ku konzervácii a čiastočnej rekonštrukcii hradu, pri ktorej mala byť zachovaná podoba hradnej ruiny. V roku 1995 sprístupnilo verejnosti Považské múzeum v Žiline Národnú kultúrnu pamiatku – hrad Strečno a inštalovalo v ňom expozíciu o dejinách hradu.

www.pmza.sk

Sobášny palác v Bytči

Sobášny palác patrí medzi najvýznamnejšie profánne renesančné stavby na našom území. Jeho výnimočnosť spočíva najmä v jeho pôvodnej funkcii, architektonickej forme, výtvarnom riešení a kvalite kameňosochárskych architektonických článkov, na ktorých sú viditeľné priame talianske vplyvy. Je jedinečnou stavbou, ktorej pôvodný charakter a využitie je dokladom vysokej kultúrnej úrovne, ako aj odzrkadlením vysokého spoločenského postavenia rodiny Turzovcov, predovšetkým Juraja Turzu, ktorý ho nechal postaviť v roku 1601.

Palác mal slúžiť na svadobné hostiny dcér Juraja Turzu. Vzhľadom na zvyk, že svadobný obrad aj hostina sa konali u rodiny nevesty, Juraj Turzo pravdepodobne počítal s veľkými hostinami.

Sobášny palác je od roku 1970 národnou kultúrnou pamiatkou. Nachádzali sa v ňom výstavné priestory Považského múzea v Žiline a slúžil aj na obecné účely. V roku 2009 prešiel komplexnou rekonštrukciou.

www.pmza.sk

Starý hrad

Prvýkrát je písomne doložený v roku 1323, a to pod názvom hrad Varín. Až v roku 1384 sa spomína ako Starý hrad, a to v tej súvislosti, že neďaleko už od začiatku 14. storočia stál hrad Strečno ako nový hrad. Zaužíval sa aj skrátený ľudový názov Starhrad.

Hrad sa skladá z dvoch častí – v hornej časti je jadro hradu so zužujúcou sa vežou, na ktorú je na druhom konci (južná časť) napojená gotická obytná veža. Na východ od veže v predhradí vybudovali obydlie pre vojenskú posádku a hospodárske budovy, ktoré tvorili súčasť predsunutej obrany hradu. Predhradie uzatvárala šijová priekopa, nad ktorou bol pravdepodobne most. V dolnej časti (na severe) stáli mladšie opevnenia a budovy. Počas SNP sa Starý hrad stal miestom bojov. Od polovice 18. storočia chátra, až sa zmenil na ruinu.

Súčasnými vlastníkmi hradu sú potomkovia Pongrácovcov, hrad je voľne dostupný.

Hrad Hričov

Prvá písomná zmienka o Hričove je z roku 1254, kedy kráľ Belo IV. daroval hrad aj s priľahlými majetkami magistrovi Tolušovi, synovi Farkaša. Hrad v priebehu 14. a 15. storočia viackrát menil majiteľov. Medzi najvýznamnejších patrili Balašovci, ktorým hrad násilím odňal Matúš Čák Trenčiansky. Neskôr Kapolaiovci a Sudivoj z Ostrorohu. Hrad sa onedlho opäť stal kráľovským majetkom.

Kráľ Žigmund Luxemburský ho daroval spolu s viacerými hradmi na Považí ako svadobný dar manželke Barbore. Prelom 15. a 16. storočia bol z hľadiska vlastníctva mimoriadne nestály. Nakoniec hrad v roku 1563 odkúpil od Anny Likarky František Turzo. Turzovci však v druhej polovici 16. storočia stratili záujem o hrad a ten začal veľmi rýchlo pustnúť.

Hrad bol situovaný na skalné bralo v blízkosti starej považskej cesty. Jeho rozmery však boli vzhľadom na okolitý terén obmedzené, preto patrí svojou rozlohou medzi menšie hrady. V súčasnosti sa o hrad stará Združenie priateľov Hričovského hradu.

www.hradhricov.sk

Hrad Lietava

Počiatky hradu sa datujú ku koncu 13. storočia. Pravdepodobne ho dali vybudovať Balašovci. V 15. storočí hrad rozšírili Bebekovci. Neskôr sa majiteľom hradu stal na konci 15. storočia Pavol Kiniži, ktorý dal hrad výrazne rozšíriť a prestavať. Najvýznamnejším vlastníkom hradu sa stal v druhej polovici 17. storočia František Turzo a po ňom jeho syn Juraj. Tí hrad dali opraviť, rozšíriť a urobili z neho na svoju dobu modernú pevnosť, ktorá svojím rozsahom patrila medzi najväčšie na Slovensku. Ako väčšina hradov aj Lietava sa delila na dolný, stredný a horný. V dolnom sa nachádzali brány a hospodárske budovy. V strednom hrade nádvoria a ubytovanie pre služobníctvo a horný hrad slúžil pre potreby panstva. Lietavský hrad v súčasnosti spravuje Združenie na záchranu Lietavského hradu, ktoré robí mimoriadne kvalitnú prácu, ktorá by mala byť príkladom, ako sa má realizovať obnova hradných ruín.

www.hradlietava.sk

Zo Súľovských hradných dní, ktoré sa konali v obci Súľov

Hrad Súľov

Obľúbeným turistickým cieľom je Súľovský hrad. Je jedným z najstarších hradov na Považí a prvá písomná zmienka o ňom je z roku 1193, kedy ho daroval kráľ Belo III. Vratislavovi a Stanislavovi z Trenčína. Neskôr sa stali vlastníkmi hradu príslušníci rodu Súľovskovcov a po nich hrad svojvoľne obsadil Rafael Podmanický a po spore s ním rodina Sirmiensisovcov. Hrad bol obývaný do roku 1780, kedy potreboval opravy, nakoľko už bol silno poškodený, keďže však nebolo energie ani finančných zdrojov, hrad naďalej chátral a pustol. Hrad bol situovaný medzi tromi skalami, kedy sa jeho pôdorys prispôsoboval terénu. Hrad sa delil na dve časti spojené padacím mostíkom. Dolný hrad pozostával z veľkej miestnosti. Horný hrad slúžil pre potreby panstva a stráže. Nachádzali sa tu miestnosti ako kuchyňa, pekáreň, práčovňa, sklady, zbrojnica a klenotnica. Na samom vrchu hradu bola pozorovateľňa s výborným výhľadom na široké okolie.

Súľovský hrad je ukrytý v pohorí Súľovských skál

Kaštieľ Radoľa

Kaštieľ patrí medzi najstaršie kultúrne pamiatky na Kysuciach. Zároveň ide o jedinú stavbu v renesančnom slohu dochovanú v tomto regióne. Podrobnosti vzniku kaštieľa nie sú doposiaľ celkom známe. Súčasné bádanie na základe archeologického a umelecko-historického výskumu kladie vznik najstaršej časti kaštieľa do tretej štvrtiny 16. storočia. V tomto období bola postavená štvorcová dvojpodlažná stavba s jedným obytným priestorom v každom podlaží. Pôvodne išlo skôr o obytnú vežu, ktorá plnila úlohu bezpečného šľachtického sídla. Po prístavbe ďalších miestností v druhej polovici 17. storočia nadobudol objekt charakter kaštieľa. Na každom podlaží bola pristavená sieň a tri obytné miestnosti, jednotlivé podlažia sa spojili schodišťom vedúcim medzi oboma sieňami. V roku 1658 sa tu nachádzali panské stajne, stodoly, ovocná záhrada, rybníky, pivovar, chmeľnice, mlyn a píla. Kaštieľ do roku 1977 slúžil na obytné účely. V roku 1977 začala jeho pamiatková obnova so zámerom zachovania pôvodných architektonických prvkov.

Kaštieľ je jednou z vysunutých expozícií Kysuckého múzea v Čadci. Pre návštevníkov je otvorený po celý rok, kedy v jeho interiéroch aj na nádvorí môžu vidieť výstavy, prezentácie ľudových remesiel, jarmoky, vystúpenia folklórnych súborov alebo historických skupín.

www.kysuckemuzeum.sk

Oravský hrad

Oravský hrad, majestátna dominanta oravského regiónu, patrí medzi významné pamiatky hradného staviteľstva na území Slovenska.

Súčasná rozloha hradného komplexu vznikala postupným budovaním obranných, obytných a hospodárskych stavieb od 13. do začiatku 20. storočia a každá časť je dokladom rôznych stavebných štýlov – od románskeho, cez gotický, renesančný, barokový až po romantizmus.

Hradná vyvýšenina bola osídlená už v praveku. Prvý historický údaj o Oravskom hrade pochádza z roku 1267, keď plnil tri základné funkcie: strážnu, obrannú a bol sídlom správy územia, ktoré v tom období k nemu prináležalo. Počas svojej histórie patril Oravský hrad a hradné panstvo striedavo k majetku kráľa alebo bohatých zemepánov.

V roku 1800 postihla Oravský hrad najväčšia katastrofa, vyhorel a zostal v ruinách. Čiastočné záchranné práce uskutočňoval František Ziči a v rokoch 1906 – 1912 zreštauroval strednú časť hradu Jozef Pálfi.

Pod záštitou vtedajšieho riaditeľa Oravského komposesorátu, Edmunda Zičiho, došlo k využitiu opusteného hradného komplexu a v jeho priestore bolo v roku 1868 založené Múzeum Oravského komposesorátu, jedno z prvých múzeí na Slovensku.

V roku 1953 sa Oravský hrad stal národnou kultúrnou pamiatkou a v rozpätí rokov 1953 – 1968 sa uskutočnila generálna oprava hradu.

V súčasnosti patrí do správy Oravského múzea P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne.

www.oravskemuzeum.sk

Z hradnej kaplnky, podobizeň palatína Turza

Oravský hrad

Hrad Liptov

Veľký hrad liptovský *(Liptovský Starhrad)*

Najstarší z kamenných kráľovských hradov Liptova, sídlo dvorského župana, zástupcu zvolenského župana na území Liptova, neskôr sídlo župana samostatného Liptovského komitátu a Liptovskej stolice. Hrad sa nachádza na vrchu Sestrč, nad dolnoliptovskou obcou Kalameny, v nadmorskej výške 999,96 m n. m. Je považovaný za najvyššie situovanú hradnú stavbu na území Slovenska, Čiech a Moravy. Prvá písomná správa o hrade pochádza z r. 1262, kedy už stál.

Hradu Liptov sa na konci 14. storočia bezprostredne dotýkali komplikované tendencie v stredoeurópskej politike. Ťažko poškodený hrad po bojoch opravovali niekoľko rokov.

Hrad leží na území, ktoré je vlastníctvom urbariálnych spoločenstiev v Liptovskej Sielnici a Kalamenoch. O údržbu jeho pozostatkov a hradného teritória sa starajú obecné úrady, urbariáty a nadšenci zo spomínaných obcí a Liptovskej Teplej.

Hrad je voľne prístupný po žltej a červenej turistickej značke z obce Kalameny a Liptovské Vlachy, značná časť výstupu naň vedie pomerne exponovaným terénom. Každoročne na Veľkonočný pondelok sa koná tradičný Šibačkový výstup na jeho skromné zrúcaniny, organizovaný turistami z Liptovskej Teplej.

Liptovský Starhrad je najvyššie položeným hradom na území Slovenska, Čiech a Moravy.

Hrad Likava

Najväčšia hradná zrúcanina na území Liptova a jeden z najväčších hradov stredného Slovenska. Hrad nechal po konsolidácii politických pomerov v prvej polovici 14. storočia postaviť zvolenský a liptovský župan, magister rytier Donč. Prvá písomná správa o ňom už ako existujúcom je z roku 1341. Hrad chránil novú dôležitú komunikáciu – krajinskú cestu z Budína do Poľska, ktorá viedla cez súčasný Dolný Kubín. Po spojení Liptova, Turca a Oravy cez údolie Váhu medzi Ružomberkom a Kraľovanmi jeho strategický význam vďaka situovaniu na križovatke najvýznamnejších obchodných ciest ešte vzrástol. Impozantný dojem zanechávajú aj údaje o plošnej rozlohe hradu: spolu so západným predhradím, ukrytým v lesnom poraste, a dvomi umelými zemnými plošinami na východe sú jeho rozmery 538 x 238 m.

Hrad je stále cenným svedectvom hradnej architektúry obdobia neskorej gotiky a ranej renesancie, o čom svedčí množstvo zachovaných architektonických článkov, okenných ostení, chŕličov, smolných nosov, strieľní, torz kozubov a komínových plášťov, fasádnych úprav. Vysoké štíhle múry palácov horného hradu, vyrastajúce až z okrajov hradného brala, či smelé esovité klenutie múrov niekdajšej hradnej veže a južného paláca svedčia o staviteľskom ume, odvahe a jemnom estetickom cítení niekdajších staviteľov, ktorí dokázali spojiť krásu ľudského diela s nádherou okolitej krajiny.

Dolný hrad Likavy je prístupný počas letnej sezóny výlučne pre peších turistov, prechádzajúcich po červenej turistickej značke, ktorá vedie na Predný Choč. Správcom hradu vo vlastníctve Žilinského samosprávneho kraja je Liptovské múzeum v Ružomberku.

www.liptovskemuzeum.sk

Pohľad na horný hrad zo súčasného 2. nádvoria, od SZ, rekonštruovaný severný palác a torzovité murivo interiéru pôvodnej hlavnej veže.

Legenda hovorí, že na Likave bol väznený Jánošík. Táto udalosť sa stala námetom klasického literárneho diela Likavský väzeň, ktoré napísal slovenský romantický básnik Samo Chalupka.

Hrad a kaštieľ v Liptovskom Hrádku

(Nový hrad liptovský)

Najmenší z trojice liptovských hradov, ktorý pred rokom 1341 nechal postaviť župan Donč na mieste zemianskej strážnej osady Belansko. Do súčasnosti si zachoval pôvodnú dispozíciu dvojvežového hradného jadra s centrálne umiestneným palácom, doplneným o malé severné predhradie s neveľkým dvojtraktovým priechodným palácom. V 15. storočí sa zrejme dostal do moci husitov a bol poškodený. Približne v 16. storočí hrad rozšírili o vonkajšie renesančné opevnenie s nárožnými baštami. Definitívnu podobu dali hradu na začiatku 17. storočia manželia Mikuláš Sandorffy a Magdaléna Zayová, ktorí sa zaslúžili o vybudovanie renesančného kaštieľa v západnej časti predhradia.

Hrad a kaštieľ v Hrádku sa v priebehu 18. storočia stali vzorovým centrom spojeného likavsko-hrádockého komorského panstva, špecializujúceho sa na hospodárske zhodnotenie tunajšieho lesného bohatstva, spracovanie úžitkových kovov a obchod s erárnou soľou.

Na začiatku 19. storočia celý súbor stavieb vyhorel, gotické hradné jadro na rozdiel od kaštieľa nebolo obnovené, v roku 1930 ho zakonzervovali. V areáli hradu a kaštieľa v Liptovskom Hrádku sídlilo riaditeľstvo štátnych lesov, väznica a okresný súd, od roku 1958 Národopisné múzeum Liptova (dnes súčasť Liptovského múzea v Ružomberku).

Od roku 2001 je hrad a kaštieľ v rukách súkromného majiteľa a investora.

Znievsky hrad

Na skalnatom vrcholci v nadmorskej výške 985 m je najstarším známym hradom v Turci. Panovník Belo IV. dal po tatárskom vpáde postaviť vedľa starého Znojovho hrádku nový hrad *„castrum Thurucz“* – hrad Turiec. Hrad chránil vstup do Turca na starej obchodnej ceste z Ponitria a bol prvým sídlom Turčianskej stolice. Sídlo stolice však neskôr prešlo na väčší, lepšie prístupný Sklabinský hrad a Znievskemu hradu ľudia postupne vrátili jeho starý názov. Pôvodne mocné sídlo turčianskeho zemepána doplatilo na svoju neprístupnosť. Stalo sa nepohodlným, často menilo majiteľov. Roku 1681 hrad vypálili Tököliho povstalci a odvtedy ho nikto neopravil. V ruinách sa zachovali len zvyšky štvorhrannej veže a nižšie základy pozdĺžnej obytnej budovy.

Blatnický hrad

Skutočným „orlím hniezdom“, nalepeným na úzkej skalnej veži nad roklinami Gadera, bol Blatnický hrad, ktorý v druhej polovici 13. storočia postavil Peter z Brezovice. Neskôr sa stal kráľovským majetkom. Základom hradného komplexu bol dlhý úzky palác zosilnený na severnej a južnej strane polkruhovitými vežami a od severovýchodu chránený skalnou priepasťou. Roku 1540 získali hrad Révaiovci a rozšírili ho o predhradie s novými budovami.

Na konci 17. storočia sa ho zmocnili povstalci Imricha Tököliho a na začiatku 18. storočia kuruci Františka Rákociho II. Roku 1744 ho ešte opravili, ale od roku 1790 už neobývaný pustol.

Hradná cesta v Žilinskom kraji

Sklabinský hrad

Postavili v polovici 13. storočia na starom hradisku. Bol kráľovským hradom a sídlom Turčianskej stolice. Okolo roku 1436 vyhorel a po núdzovej oprave v druhej polovici 15. storočia nasledovala rozsiahla prestavba.

Obnovili pozorovaciu vežu, pristavili gotickú kaplnku, pri stredovekom jadre hradu postavili prvé predhradie s dvoma baštami. Na konci 15. storočia hrad znova vyhorel. Na dôkladnú opravu sa podujali Révaiovci – vybudovali druhé predhradie s novou bránou, chránenou polkruhovitou baštou a štvorhrannou vežou. Na začiatku 17. storočia vyrástol v predhradí komfortný renesančný kaštieľ. Prežil protihabsburské stavové povstania a bol sídlom Turčianskej stolice až do postavenia stoličného domu v Martine (1772). Starý hrad sa pomaly rozpadával, dolná časť s renesančným kaštieľom boli obývateľné až do druhej svetovej vojny. Koncom roka 1944 Nemci pri vojenskej akcii vyhodili kaštieľ do vzduchu a vypálili spolu so Sklabinským Podzámkom. Hradné múry v malebnom predhorí Veľkej Fatry sú už iba romantickým cieľom nedeľných vychádzok.

POHĽAD ZO STARÉHO HRADU:
meander Váhu a hlavná cesta spájajúca Žilinu s Turcom

ŽILINSKÝ TURISTICKÝ KRAJ

Krajská organizácia cestovného ruchu **Žilinský turistický kraj**
Ul. Komenského 48, 011 09 Žilina, Slovensko
Tel.: +421 41 50 32 361, **www.zilinskyturistickykraj.sk**

Žilinský samosprávny kraj
Komenského 48, 011 09 Žilina
Tel.: 041/50 32 111, www.zilinskazupa.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu REGION LIPTOV
Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš
Tel.: 044/55 65 401, www.visitliptov.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu MALÁ FATRA
Námestie Obetí Komunizmu 1, 010 01 Žilina
Tel.: 0918 327 496, www.regionmalafatra.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu Klaster ORAVA
Hviezdoslavovo námestie 1651/2, 026 01 Dolný Kubín
Tel.: 0911 747 339, www.visitorava.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu
Organizácia cestovného ruchu Kysuce
Námestie slobody 30, 022 01 Čadca
Tel.: 0948 339 264, www.regionkysuce.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu Rajecká dolina
Nám. SNP 1/29, 013 13 Rajecké Teplice
Tel.: 0948 620 661, www.rajeckadolina.sk

Oblastná organizácia cestovného ruchu TURIEC-KREMNICKO
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
Tel.: 0908 968 920, www.turieckremnicko.sk

Vydal Žilinský turistický kraj

Fotografie: archív ŽTK, archív OOCR Klaster ORAVA, archív OOCR OCR Kysuce, archív OOCR MALÁ FATRA, archív OOCR Rajecká dolina, archív OOCR REGION LIPTOV, archív OOCR TURIEC-KREMNICKO, archív uvedených subjektov, Jaroslav Velička

Grafické spracovanie a tlač: TIMEPRINT Žilina
Zostavil: www.zilinskyturistickykraj.sk
Facebook: www.facebook.com/zilinskyturistickykraj

Rok vydania: 2015

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Projekt je realizovaný s finančnou podporou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR